

# לולב וערבה פרק רביעי סוכה

## עין משפט נר מצוה

ג.

כט א מ"י פ"ג מהל' פסול' מוקדשין הלכה כ: ע ב מ"י פ"י מהלכות תמזין הלכה ו: עא ג מ"י פ"א מהל' שמירת הנפש הל' יד: עב ד מ"י פ"ו מהלכות אסורי מצוה הלכה י סגמ לאוין ט: א ה מ"י פ"ח מהלכות לולב הלכה יג:

## לעני רש"י

קול"ר (קול"ור"א). מסנת.

## רבינו חננאל

זעירי וחזקיה ורי נביא חלקן בזה. דבריהן פשוטין הן. פ"סקא שהמים והיין מגולין פסולין לגבי מביח. ירושלמי מה טעם, דכתיב ושה אחת מן הצאן מן המאיתם ממשקה ישראל, ומבר שאריו ישראל לשחות. עד כאן מים, יין, א"ר שבתי שנאמר המשמח אלהים ונאשירם, אם אנשים משמח אלהים כמה משמח אלהים בניסוח שנא' בקודש הסך, ואוקימנא למתני אפילו לר' נתניה דתני אמתית מסנת יש בה משום גילוי דבין שחתונה מגולה, אבל בזמן שהתחתונה מכוסה א"פ שהעליונה מגולה אין בה משום הנחש הנחש הנחש דומה לספוג וצף ועומד ואינו בוקע (המרשת) [המשמרת] בין תחתונה. לא קא שרי ר' נתניה כי האי גוונא אלא להדיא דמשום סכנה, אבל לגבוה רבשום גריעתא הוא לא מפשר, וכי לית ליה הקריבהו נא לפחתך או הישא וגו'. הדרן עלך לולב וערבה החליל חמשה ושישה. זה חליל של בית השואבה שאינו דוחה לא את השבת ולא את יום טוב.

וא"י מיית' יהוה במקדש א"פ סוכה. ואל' מדעשה כמי שמלואו הקוף כיון שנתמלחה שלא בזמנה דכלי שרת אינם מקדשים שלא בזמנו ואי משום דכי מטו לילי דזי שימשי תיקדוש לילה אין מחוסר זמן ומיפסלו בזמנה סוף סוף מאחר דקודש לכן נתמלחו יש לנו לחושבן כאלו מלאו הקוף כדאשכחן

בזמנות פ' שמי הלחם (דף ק. ו. וס) גזי לחם הפנים שקידרו אחר השבת שאפילו הוא על השלחן כמה ימים אין צדק כלום דעשה כמי שקידרו הקוף וי"ל דלא דמי דשאני הכא דלא צעי (ב) צהן בגדי כהונה צמיליו ואל' והלא צלוחית של והצ המזוקת שלשה לוגין מקודשת היתה דלא קמתי שאינה מקודשת דקמתי גזי חזית ולא קמתי שיהו מקדשין אותן ככלי שרת אחר קודם ניסוח ואל' היאך היו ממלאין ממי השילוח הא מיפסלו ציוצא כיון דנתקדשו ככלי שרת כי היכי דמיפסלו בזמנה וכן פ"י בקונטרס צהדיא צריס שמי מדות (מנחות פז: וס) גזי שלחן אצל מקדש ליפסל בזמנה וציוצא וצ"פ המזבח מקדש (זבחים דף פסל.) מפרש צקונטרס אצל מקדשין ליפסל אם יצא חוץ לקלעים או נגע צ"ב טבול יום וגם רצינו שלמה פירש פ"צ צבחים (דף כ: וס) גזי יליאה מהו שטועיל צקידוש ידים ורגלים כדרך כל הקדשים (ס) הפסלים ציוצא והשמת קשה ממי דלוחית דלא מיפסלו ציוצא ומיהו אין מכאן קושיא כל כך דאין כלי שרת מקדש בחוץ עד שיכנס לפנים כדאמר שמואל צהדיא צביליה

המוצא מקדש (שם דף פסל.) דכלי שרת אין מקדשין אלא מתוך ואין מקדשין אלא מצפנים אצל קשה מפ"ק דמנחות (דף ט. וס) דפליגי בצללה חוץ לחומת עזרה דריש לקיש אמר כשירה דמדכהונה לא צבא פנים נמי לא צבא ור' יוחנן אמר פסולה כיון דעשייתו ככלי נהי דכהונה לא צבא פנים מיהא צבא אלמא צפנים מתקדשו ואפ"ה לא מיפסלו ציוצא וכן משמע צ"פ התלכות (שם מ.) דלמחר רב ששת הני תנאי כרבי סבירא להו דלמחר שחיטה מקדשה פ"י דליפסלו ציוצא וצוקף (א) שמעתי (דף מ.) קאמר הא דלא כרבי דאי כרבי כיון דלמחר שחיטה מקדשא דפריק להו היכא אי אצראי איפסלו ציוצא משמע דוקא משום דשחיטה מקדשא הוא מיפסל ציוצא הא לאו הכי לא אע"ג דרבי אית ליה תנור מקדש בזמנות פרק רבי ישמעאל (דף עב.) מיהו יש לדחות דצאין עם הזבח שאני דהא נסכים הבאים עם הזבח לא מיפסלו בזמנה אלא בשחיטת הזבח כדאמר זעירי בפרק התודה (מנחות עט.) ואלו צפני עלמין תנן צמק' מעילה (דף י.) קידשו ככלי נפסלו בזמנה ועוד יש לדקדק מהנהו דתנן פרק שני דמעילה (שם קדש י) הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים וצביליה ואל' קמתי וצביליה דגזי עופות וצבחים הוא מצי למימני ליה ולא תני ליה אידי דלא תני ליה גזי שמי הלחם ולחם הפנים ומנחות לא תני ליה דבהנהו והא דלמרינן צ"פ כל שעה (פסחים לו.) גזי לישה דמנחות נהי דצרימין לימא צמקוס ורימין איתא אורחא דמילתא הוא דדרך לעשותה צמקוס ורימין וליאה דקידוש ידים ורגלים לאו משום פסול יוצא הוא אלא דקאמרינן התם כיון דפריש אסוחי אסח דעמיה והא דלייק פרק שמי הלחם (מנחות נה.) אמרת לישתן ועריכתן מבחוץ אלמא מדת יבש לא נתקדשה וכן צוקף כל המנחות בזאת מזה (שם קב.) דדריש ר' שמעון תנור תנור שמי פעמים שתייה אפיתן בתנור ושיאה הקדשין בתנור ופריך מהא דתנן ר"ש אומר לעולם היו רגיל לומר שמי הלחם ולחם הפנים כשירות בעזרה וכשירות אבי פגי לאו משום דאי מקדשא הוא מיפסלו ציוצא אלא משום דדבר מכווער הוא להוציא דבר לחוץ שנתקדש ואל' כיון דצקדושת כלי לא מיפסלו ציוצא מנחת כהנים וחזיתיה כהן גדול דלית בהו קמיה ונסכים הבאים צפני ענמן אימת מיפסלו ציוצא וי"ל דהוא דצאותן מועיל קידוש כלי דכותיה אמרינן בסוף צ"ס בצבחים (דף מה.) יש לו מתירים משקרבו מתיריו אין לו מתירין משקדשו ככלי ואם תאמר לפי מה שפירש' דכלי שרת אין מקדשין אלא צפנים אס כן אכתי מיקשי לן וייתיי במקדשת ולא יכניסום בעזרה עד לאחר עמוד השחר כדי שלא יפסלו בזמנה וי"ל דאי"כ מה יועיל שתייה מקדשת ועוד דדבר מכווער הוא להשהותם כל כך ככלי שרת בחוץ:

**חזקיה אמר** ב"י שרת אין מקדשין שלא מדעת. תימה דצ"פ התודה (מנחות עט.) פליגי בתודה ששחטה על שמונים חלות חזקיה אמר קדשו ארבעים מתוך שמונים ר' יוחנן אמר לא קדשו ומסיק אב"י דפליגי ככלי שרת מקדשין שלא מדעת חזקיה סבר מקדשין וכמו כן קשיא דרבי יוחנן אדר' יוחנן דרב פפא קאמר התם דכ"ע כלי שרת מקדשין שלא מדעת ובפ"ק דמנחות (דף ו. וס) גזי קמיאת פסולין דתיני לא שנו אלא קמץ אצל קידש פסל ופריך וכי מחד ליה לקומץ לדוכתיה ליקדש וליפסול א"ר יוחנן זאת אומרת כלי שרת אין מקדשין אלא מדעת אמר ר' יוחנן איכא לשנויי שאני מתוך שנתקדש מ' מתוך פ' מדעת מקדש נמי שלא מדעת אצל מנה קשה שאין שיעור למי ואפ"ה אין מקדשין שלא מדעת וי"ל דשאני הכא שלא בזמן הא אע"ג דלמרינן צוקף (שם ק. וס) דכלי שרת מקדשין שלא בזמנו מ"מ גרע שלא בזמנן מצומנן לענין שלא מדעת:

ואי מייתי במקדוש א"פ סוכה. הואיל ואיקדשו קדושת הגוף והו להו כאומרי קרבן: חזקיה אמר. הא ודאי מזיית למשמע מינה דאין שיעור למים אצל קידוש שלא מדעת לא שמעינן מינה וטעמא דמתני' דלא מייתי במקדשת דמאן דחוי להו למחר דשקלי להו מתוך כלי שרת סבר לדעת שיקדשו כלי יתנו צו מאתמוול וכיון דאין שיעור למים קדוש הכלי וקא חוי דמנכסי להו ש"מ אין לינה מועיל וסל לקידוש ונפקא מינה חורבה: ר' ינאי אמר. אפילו תימא יש שיעור למים ואפ"ה נפק מינה חורבה: גזייה שמה יאמרו לקידוש ידים ורגלים. לכהן גדול מלאו וקדושו ככלי שאין מקדשים ידים ורגלים אלא צמים מקדשים דומיא דכיור שנמשח בשמן המשחה ומקדש את ממייו וסל לקידוש ידים ורגלים וקף קמון של והצ שהיו עושין לכבודו של כ"ג לקדש הימנו ידיו ורגליו כדאמרי' בסדר יומא פ' טרף צקלפי (דף מג.) מקדוש היה ואמי למימר הכא לקידוש ידים ורגלים מילאוס ולית להו שיעורא שאפ"ה הוה ק' לוגין ראויין הם לכלי ומתקדשו וחי חוי דמנכסי להו אמר אין לינה מועלת צנכסי: ואמאי. מים מגולין פסולין: לעצניהו צמסנת. קול"ר צלע"ז

מסנת שמסנין בה קודשיון כמו שעושין בעלי חיות שחלו כמין כברה וכו אצקת רוכל ויין ותמתייה כלי והקודשיון מסתן לתוכו: יש צו משום גילוי. אס הניחו שלא שמייה כשיעור שהיית גילוי המפורש כהכל שוחטין (חולין י.) כדי שיצא נחש מתחת און כלי וישמה ויחזור לחורו ואסורה בשמיה: הסחונה. כלי התחמוץ:

**הדרן עלך לולב וערבה**

**החליל חמשה ושישה** זהו החליל של בית השואבה שאינו דוחה לא את השבת ולא את יום טוב: אמר ה' צבאות:

**הדרן עלך לולב וערבה**

**החליל חמשה ושישה**. פעמים שהוא ששה ימים פעמים חמשה: וזהו חליל. שהיו מחללין לרבות שמחה לצית השואבה דמפרש במתני' (י) בית השואבה. כל שמחה זו אינה אלא צבילי ניסוח המים כדמפרש [ע"ז] ושצבתם מים צשון: שאינו דוחה כו'. הלכך חל"ט להיות צשבת פשו להו ששה חולו של מועד נמלא חליל ששה חל"ט צחול הו להו תרי יומי שבת וי"ע דלא דמי להו (שבת) פשו להו חמשה: גמ'

(דף עב.) מיהו יש לדחות דצאין עם הזבח שאני דהא נסכים הבאים עם הזבח לא מיפסלו בזמנה אלא בשחיטת הזבח כדאמר זעירי בפרק התודה (מנחות עט.) ואלו צפני עלמין תנן צמק' מעילה (דף י.) קידשו ככלי נפסלו בזמנה ועוד יש לדקדק מהנהו דתנן פרק שני דמעילה (שם קדש י) הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים וצביליה ואל' קמתי וצביליה דגזי עופות וצבחים הוא מצי למימני ליה ולא תני ליה אידי דלא תני ליה גזי שמי הלחם ולחם הפנים ומנחות לא תני ליה דבהנהו והא דלמרינן צ"פ כל שעה (פסחים לו.) גזי לישה דמנחות נהי דצרימין לימא צמקוס ורימין איתא אורחא דמילתא הוא דדרך לעשותה צמקוס ורימין וליאה דקידוש ידים ורגלים לאו משום פסול יוצא הוא אלא דקאמרינן התם כיון דפריש אסוחי אסח דעמיה והא דלייק פרק שמי הלחם (מנחות נה.) אמרת לישתן ועריכתן מבחוץ אלמא מדת יבש לא נתקדשה וכן צוקף כל המנחות בזאת מזה (שם קב.) דדריש ר' שמעון תנור תנור שמי פעמים שתייה אפיתן בתנור ושיאה הקדשין בתנור ופריך מהא דתנן ר"ש אומר לעולם היו רגיל לומר שמי הלחם ולחם הפנים כשירות בעזרה וכשירות אבי פגי לאו משום דאי מקדשא הוא מיפסלו ציוצא אלא משום דדבר מכווער הוא להוציא דבר לחוץ שנתקדש ואל' כיון דצקדושת כלי לא מיפסלו ציוצא מנחת כהנים וחזיתיה כהן גדול דלית בהו קמיה ונסכים הבאים צפני ענמן אימת מיפסלו ציוצא וי"ל דהוא דצאותן מועיל קידוש כלי דכותיה אמרינן בסוף צ"ס בצבחים (דף מה.) יש לו מתירים משקרבו מתיריו אין לו מתירין משקדשו ככלי ואם תאמר לפי מה שפירש' דכלי שרת אין מקדשין אלא צפנים אס כן אכתי מיקשי לן וייתיי במקדשת ולא יכניסום בעזרה עד לאחר עמוד השחר כדי שלא יפסלו בזמנה וי"ל דאי"כ מה יועיל שתייה מקדשת ועוד דדבר מכווער הוא להשהותם כל כך ככלי שרת בחוץ:

**החליל**. הא דלא קמתי כי"ד יום טוב שחל להיות בשבת חליל ששה וצשאר כל הימים חמשה כדלעיל בפרק לולב (דף מג.) משום דצעי למיסמך ולמימר חליל של בית השואבה דדייק מינה בגמרא האי הוא דלא דמי הא דקרצן דחי: **שאינו דוחה לא את יו"ט ולא את השבת**. אע"ג דחליל אינו אסור אלא משום שמה יתקן כלי שיר כמו לא מספקין ולא מטפחין דפ' משילין (צ"ה דף לו.) וקיי"ל דאין שבת במקדש בית השואבה שאני כדאמרינן בגמרא דאינה אלא משום שמחה ימירה: